

Piotr Dymmel

Działalność Archiwum Państwowego w Lublinie w 2004 r.*

W 2004 r. Archiwum Państwowe w Lublinie (dalej APL) wkroczyło w 86. rok swego istnienia i działalności. W roku tym udało się zrealizować większość zaplanowanych działań. Przede wszystkim dokonano wiele ważnych zmian w organizacji APL. W związku z przeniesieniem akt dawnego Archiwum Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Lublinie do Centrali APL przy ul. Jezuickiej 13 zlikwidowano Oddział III – akta partii politycznych i organizacji młodzieżowych. W miejsce dotychczasowych trzech oddziałów aktowych powstały tylko dwa: Oddział I – akta do 1944 r. i Oddział II – akta od 1944 r. Zorganizowano także dwie sekcje, do działalności których należą nowe lub wyraźnie wyodrębnione funkcje pełnione przez archiwa państwowe. Jedna – sekcja ds. dokumentacji niearchiwalnej zajmuje się zadaniami związanymi z przechowywaniem dokumentacji osobowej i płacowej, druga – sekcja prac naukowych i edukacji archiwalnej – prowadzi i koordynuje wszelkie działania o charakterze badawczym i naukowym, a także edukacyjnym. W ramach nowej struktury APL usamodzielniono także pracownię konserwacji wyodrębniając ją z dawnego oddziału V – ewidencji, informacji i udostępniania zasobu. Obecnie po przeprowadzonych zmianach struktura APL składa się z czterech oddziałów wewnętrznych (I – akta do 1944 r., II – akta od 1944 r., III – nadzór nad narastającym zasobem archiwalnym i IV – oddział ewidencji, informacji i udostępniania zasobu), dwóch sekcji (ds. dokumentacji niearchiwalnej oraz prac naukowych i edukacji archiwalnej) i pracowni konserwacji. Bez zmian pozostała struktura oddziałów zamiejscowych (Chełm, Kraśnik i Radzyń Podlaski).

Wprowadzone zmiany organizacyjne były podyktowane potrzebą dostosowania pracy Archiwum do nowych funkcji i oczekiwań społecznych (np. przechowywanie dokumentacji pracowniczej), a także koniecznością podniesienia rangi niektórych działań (np. konserwacja). Mają one też na celu ułatwienie

* Opracowano na podstawie sprawozdań statystycznych i opisowego z działalności Archiwum Państwowego w Lublinie w 2004 r.

kierowania i zarządzania APL, zwiększenie efektywności pracy, poprawę warunków pracy i przechowywania materiałów archiwalnych oraz usprawnienie i przyspieszenie dostępu do akt. Nowy schemat organizacyjny został przyjęty w Statucie APL, który wprowadzono od 1 kwietnia 2004 r. W ślad za tym, zarządzeniem dyrektora APL nr 3 z dnia 23 kwietnia 2004 r. został wprowadzony nowy regulamin organizacyjny Archiwum.

1. Zasób archiwalny

Na koniec roku 2004 zasób APL składał się z 2 698 zespołów, które liczyły 1.194.212 jednostek archiwalnych i 11.628,51 mb akt. Z tego najwięcej akt przechowywała Centrala w Lublinie, a najmniej Oddział w Kraśniku. Szczegółowe dane o wielkości zasobu zawiera poniższa tabela:

	Zespoły	Jednostki archiwalne	Metry bieżące
Centrala	1.466	941.719	9.057,50
Oddział w Chełmie	496	101.023	1.025,21
Oddział w Kraśniku	246	59.280	506,08
Oddział w Radzynie Podlaskim	490	92.196	1.039,80
ogółem	2.698	1.194.212	11.628,51

W 2004 r. nie nastąpiły zasadnicze zmiany w rozmiarze zasobu APL. Zwiększyło ono swój zasób o 20 nowych zespołów, które liczyły ogółem 9.097 j.a. i 78,45 mb. Do najcenniejszych nabytków należą z pewnością 2 księgi ziemskie lubelskie i 1 urzędowska z XVI i XVII w. przekazane do APL przez Archiwum Główne Akt Dawnych. Najwięcej natomiast materiałów przejęto z archiwów zakładowych nadzorowanych jednostek, wśród których do najważniejszych należą: Bank Pekao S.A. Region Południowo-Wschodni (akta b. Banku Depozytowo-Kredytowego w Lublinie) – (13,72 mb, 641 j.a.), Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Lublinie – (7,62 mb, 444 j.a.), Miejskie Przedsiębiorstwo Zieleni w Lublinie – (2,15 mb, 180 j.a.), Sąd Rejonowy w Lublinie – (10,65 mb, 2324 j.a.), Sąd Rejonowy w Lublinie (akta Sądu Apelacyjnego w Lublinie [1917] 1929–1939 [1950]) – (10,40 mb, 1749 j.a.), Wojewódzki Urząd Statystyczny w Chełmie 1970–1998 – (13,30 mb, 703 j.a.).

Ubytki w roku sprawozdawczym były niewielkie (2 j.inw. i 0,15 mb) i powstały w wyniku wyłączenia z zasobu i przekazania do AGAD dwóch ksiąg ziemskich drohiczyńskich.

Całkowicie opracowany zasób obejmuje 6.165,95 mb (707.118 jednostek inwentarzowych), co stanowi prawie 60% zasobu, przy czym w oddziałach zamiejscowych wskaźnik ten wynosi ok. 70%. Stan opracowania z uwzględnieniem rodzaju materiałów archiwalnych przedstawia poniższa tabela:

1	Rodzaj materiału archiwalnego	Zasób opracowany ogółem	
		metry	jednostki inw.
2	materiały aktowe	6.165,95	707.118
3	dokumenty pergaminowe i papierowe	-	546
4	dokumentacja techniczna	-	-
5	materiały kartograficzne	-	8.716
6	fotografie	-	-
7	filmy	-	-
8	nagrania dźwiękowe	-	434
9	pieczęcie	-	-
10	inne	-	-
11	razem	6.415,06	716.814

W stosunku do roku poprzedniego opracowany zasób zwiększył się tylko o 1,91 mb (131 jednostek). Na małą wielkość opracowanego w 2004 roku zasobu zasadniczy wpływ miały inne prace prowadzone w APL o priorytetowym charakterze. Należały do nich przede wszystkim prace nad egzemplarzem skarbowym inwentarzy i innych środków ewidencyjnych rozpoczęte w 2003 r. W trakcie tej akcji ujawniono szereg nieprawidłowości i niedociągnięć w zakresie ewidencji zasobu APL. Dotyczy to zwłaszcza starych, rękopiśmiennych inwentarzy i protokołów zdawczo-odbiorczych, na podstawie których przejmowano materiały archiwalne. Usunięcie nieprawidłowości często wiąże się z koniecznością weryfikacji ewidencji ze stanem faktycznym zasobu. W 2004 r. kontynuowano też w szerokim zakresie prace nad ewidencjonowaniem zasobu APL. Spisano ponad 305 mb akt (ponad 60 tys. j.a.), co pozwoliło prawie całkowicie wyeliminować zjawisko przechowywania materiałów archiwalnych bez jakiegokolwiek ewidencji. Duże znaczenie miały też zmiany organizacyjne oraz remont magazynów, które spowodowały konieczność przemieszczenia na zewnątrz i wewnątrz Centrali APL ok. 1 500 mb akt. W związku z tym prace (pakowanie, rozpakowywanie, ustawianie w magazynach itp.) była zaangażowana duża część pracowników merytorycznych.

W 2004 r. na ogólną liczbę 2 698 zespołów inwentarze książkowe lub kartkowe posiadały 1702 zespoły, z czego w Centrali 872. 1038 zespołów posiada spisy zdawczo-odbiorcze, a 20 – indeksy. Trzy zespoły posiadają drukowane przewodniki lub inwentarze (Rząd Gubernialny Lubelski – 1866–1918, Kancelaria Gubernatora Lubelskiego, Chełmski Konsystorz Greckokatolicki [1525] 1596–1875 [1905]).

Pomimo licznych prac bieżących w APL systematycznie prowadzone jest opracowywanie zespołów. W 2004 r. kontynuowano bądź rozpoczęto prace nad opracowaniem 49 zespołów. W Centrali są one prowadzone nad starszymi aktami m.in.: Trybunał Koronny Lubelski 1579–1793 (27,45 mb, 1 125 j. inw.), Zjazd Sędziów Pokoju I Okręgu Guberni Lubelskiej 1876–1915 (44,40 mb, 6 140 j.inw.), Archiwum Brezów z Siekierzyniec 1555–1941 (3,10 mb, 179 j.inw.)

W oddziałach zamiejscowych są to młodsze materiały, dominują w nich akta prezydów gromadzkich rad narodowych oraz urzędów gmin i gminnych rad narodowych, ale oprócz nich opracowuje się akta PZPR (Chełm i Radzyń Podlaski), akta sądowe (Kraśnik) i zakładów przemysłowych (Radzyń Podlaski).

Działalności w zakresie opracowywania towarzyszyły prace Komisji Metodycznej, która w 2004 r. zebrała się na dziewięciu posiedzeniach, w tym jednym wyjazdowym w Archiwum Państwowym w Zamościu.

2. Techniczne zabezpieczenie zasobu

W 2004 r. przeprowadzono reorganizację pracowni konserwacji wydzielając ją w osobną strukturę w ramach APL. Jednocześnie przeniesiono ją do innych pomieszczeń na ul. Magnoliową i uzupełniono jej wyposażenie techniczne o specjalistyczny sprzęt, m.in. komorę fumigacyjną i stół niskocieżniowy. Wszystkie te zmiany pozwoliły na zdecydowaną zmianę profilu działalności pracowni konserwacji, która zaczęła się skupiać na konserwacji właściwej. W roku sprawozdawczym pełną konserwację wykonano dla 11 ksiąg rękopiśmiennych na papierze czerpanym liczących łącznie 2887 kart i dla 3 ksiąg rękopiśmiennych na papierze maszynowym o liczbie kart 553. Ponadto konserwacji poddano 2 starodruki (497 k.), 24 rękopisy luźne (577 k.) i jedną mapę. Przeprowadzono czyszczenie mechaniczne 21 dokumentów pergaminowych, które jednocześnie otrzymały nowe zabezpieczenie w postaci oddzielnych pudeł. Z uwagi na duże potrzeby w zakresie konserwacji właściwej w porównaniu do lat poprzednich zanotowano wyraźny spadek prac introligatorskich. Z zasady prace te zostaną ograniczone do niezbędnego minimum – wykonywania opraw i opakowań specjalistycznych, niedostępnych na rynku.

3. Narastający zasób archiwalny

W 2004 r. pod nadzorem APL znajdowało się 513 jednostek organizacyjnych, w których działało 541 archiwów zakładowych. W porównaniu z 2003 r. liczba nadzorowanych archiwów zakładowych wzrosła o 6. Na szczególną uwagę zasługuje objęcie nadzorem archiwalnym Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Nowy Dom” Sp. z o. o. w Lublinie, które było możliwe dzięki wyrokowi Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie oddalającemu skargę Spółki na akt administracyjny dyrektora APL, ustalający ją jako jednostkę wytwarzającą materiały archiwalne. Wśród nadzorowanych jednostek organizacyjnych 254 stanowią państwowe jednostki organizacyjne z 269 archiwami zakładowymi, a 259 organy samorządu terytorialnego i samorządowe jednostki organizacyjne z 272 archiwami zakładowymi.

Rozmiar akt kat. A przechowywanych w archiwach zakładowych nadzorowanych jednostek wynosił 15 191 mb. W porównaniu do 2003 r. ich ilość się zwiększyła, co w dużej mierze było wynikiem bardziej skutecznego egzekwowania zaleceń o przekazywaniu do archiwów zakładowych dokumentacji z komórek organizacyjnych.

Wielkość materiałów archiwalnych, które po obligatoryjnym okresie przechowywania w archiwach zakładowych powinny być przekazane na wieczyste przechowywanie do APL na koniec 2004 roku wynosiła 1 468 mb, z czego najwięcej bo 1 111 mb znajdowało się w jednostkach państwowych. Wśród najważniejszych zespołów, które powinny zostać przejęte do APL znajdują się: Delegatura Najwyższej Izby Kontroli (10 mb), Kuratorium Okręgu Szkolnego (3 mb), Prezydium WRN w Lublinie (39 mb), Hipoteka w Lublinie (325 mb), Hipoteka w Lubartowie (83 mb), Hipoteka w Puławach (82 mb), Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (15 mb), Zakłady Tytoniowe w Lublinie (10 mb), Wojewódzki Urząd Statystyczny w Lublinie (30 mb), Dyrekcja Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Lublinie, Dyrekcja Okręgowa Polskiej Poczty Telegrafu i Telefonu w Lublinie (ok. 20 mb akt osobowych i 6 mb dokumentacji aktowej).

W roku sprawozdawczym, w wyniku podjętych przez APL działań, zmniejszyły się opóźnienia w akcesji materiałów archiwalnych, które po upływie obowiązującego terminu przechowywania podlegają przekazaniu przez ich wytwórcę do archiwum państwowego. Niestety zaległości są tu nadal duże. Najczęściej przyczyną opóźnień w procesie przejmowania materiałów archiwalnych jest brak ich właściwego przygotowania i zabezpieczenia przed przekazaniem do APL. Archiwum z coraz większą stanowczością, wymaga od nadzorowanych jednostek organizacyjnych właściwego fizycznego zabezpieczenia materiałów archiwalnych, umieszczenia ich w pudłach z tektury bezkwasowej oraz poddania dezynfekcji w komorze fumigacyjnej. Część jednostek nie była w stanie w roku 2004 sprostać tym wymaganiom, w konsekwencji wstrzymano od nich przejęcie akt. Znaczącą część materiałów archiwalnych podlegających przekazaniu stanowią księgi hipoteczne wytworzone do 1946 r., których nie przejęto do APL z uwagi na ich zły stan fizyczny oraz z powodu niewłaściwego uporządkowania i zewidencjonowania.

W 2004 r. pracownicy APL przeprowadzili 186 kontroli oraz 3 lustracje. Skontrolowano wszystkie jednostki, dla których upływał termin 3 lat od ostatniej kontroli.

Większość kontrolowanych archiwów zakładowych terminowo nadsyłała sprawozdania z podjętych działań w celu realizacji zaleceń, bez konieczności wysyłania upomnień. Gorzej było z pełną realizacją zaleceń. Najwięcej zaleceń dotyczyło porządkowania zasobu archiwum zakładowego, w tym materiałów archiwalnych, przekazywania dokumentacji z komórek organizacyjnych do archiwum zakładowego, brakowania dokumentacji niearchiwalnej i w następnej kolejności przekazywania materiałów archiwalnych do APL. Najszybciej reali-

zowano zalecenia dotyczące uzupełnienia sprzętu przeciwpożarowego w archiwum zakładowym, brakowania dokumentacji niearchiwalnej, czy uzupełnienia ewidencji.

Zdecydowana większość jednostek organizacyjnych będących pod nadzorem APL posiada przepisy kancelaryjno-archiwalne, nieliczne tylko opracowują je obecnie. Nie zawsze jednak posiadane normatywy są poprawnie stosowane. Nadal sporo nieprawidłowości występuje przy przekazywaniu dokumentacji z komórek organizacyjnych do archiwum zakładowego (niepełny opis teczek, brak uporządkowania materiałów archiwalnych wewnątrz jednostek, źle sporządzone spisy zdawczo-odbiorcze). W niektórych jednostkach organizacyjnych błędnie lub niekonsekwentnie stosuje się jednolity rzeczowy wykaz akt, czego skutkiem jest niepoprawne formowanie teczek aktowych i błędy w kwalifikacji archiwalnej.

W zakresie realizacji zadań nadzoru nad narastającym zasobem archiwalnym APL w 2004 r. wydało 434 zgody na brakowanie dokumentacji niearchiwalnej. Rozmiar wybrakowanej dokumentacji wyniósł ponad 13 000 mb., z czego ponad 10 500 przypadł na jednostki państwowe.

Tradycyjnie prowadzono szeroką działalność w zakresie doradztwa archiwalnego. Przeprowadzono 326 konsultacji z pracownikami jednostek nadzorowanych, w tym 172 z pracownikami jednostek państwowych i 154 z pracownikami organów samorządu i samorządowych jednostek organizacyjnych. Dodatkowo udzielono konsultacji pracownikom 22 jednostek przekształcanych. Przedmiotem konsultacji było omawianie uwag do opracowywanych normatywów, instruktaż w sprawie prawidłowego sporządzania wniosków na brakowanie, poprawnego przygotowania materiałów archiwalnych do przekazania do archiwum państwowego lub porady dotyczące zorganizowania i urzędnienia archiwum zakładowego.

W celu podniesienia kwalifikacji archiwistów zakładowych w 2004 roku w APL zorganizowano 2 kursy kancelaryjno-archiwalne pierwszego stopnia, na których przeszkolono 38 osób.

4. Udostępnianie i informacja archiwalna

W 2004 roku w APL nadal utrzymywało się wysokie zainteresowanie materiałami archiwalnymi. W porównaniu do roku poprzedniego tylko nieznacznie zmniejszyła się liczba użytkowników oraz udostępnionych jednostek, wzrosła natomiast liczba odwiedzin. Poniższa tabela pokazuje dokładne dane o udostępnianiu zasobu w pracowniach naukowych (liczbie użytkowników, odwiedzin i udostępnionych archiwaliów) w ciągu trzech ostatnich lat:

Rok	Użytkownicy	Odwiedziny	Udostępnienie
2002	907	7.357	34.659
2003	947	6.371	37.476
2004	916	6.722	35.587

W roku sprawozdawczym większe zmiany można zaobserwować w zakresie celu udostępniania archiwaliów, co obrazuje poniższa tabela, gromadząca dane z lat 2002–2004. W odniesieniu do roku 2002 i 2003 nastąpił wyraźny spadek wypożyczeń akt (o ponad 4 000 j.a.) z przeznaczeniem do badań naukowych. Na ile jest to stała tendencja okaże się w następnych latach. Zapewne w pewnej mierze spadek ten został wywołany okresowym ograniczeniem udostępniania materiałów archiwalnych z zasobu dawnego Oddziału III (akta partii politycznych oraz organizacji społecznych i młodzieżowych do 1989 roku) w związku z przenosinami tego Oddziału. Po raz kolejny natomiast zanotowano dynamiczny wzrost udostępnień do celów genealogicznych oraz własnościowych.

Cel udostępnienia	2002		2003		2004	
	osoby	j. a.	osoby	j. a.	osoby	j. a.
badania naukowe	551	21.970	554	21.282	505	17.172
genealogia	151	9.125	180	11.127	184	12.918
poszukiwania własnościowe	78	849	113	961	124	917
poszukiwania urzędowe	93	1.642	81	1.405	82	1.966
publicystyka i popularyzacja	24	947	18	2.691	20	2.613
udostępnienia dla mediów	-	-	1	10	1	1
inne	10	126	-	-	-	-
razem	907	34.659	947	37.476	916	35.587

Zakres tematyczny udostępnianych materiałów archiwalnych tradycyjnie w APL jest bardzo zróżnicowany. Dla celów związanych z badaniami naukowymi największe zainteresowanie budzą akta organów administracji i wymiaru sprawiedliwości pochodzące z różnych okresów, od średniowiecza poczynając a na okresie PRL kończąc. Coraz większym zainteresowaniem wśród badaczy cieszy się również dokumentacja wytworzona przez różne struktury PZPR. Z kolei w związku z rosnącą popularnością poszukiwań genealogicznych i badaniem historii rodzinnej często udostępniane są materiały archiwalne mogące stanowić podstawę do ich prowadzenia, głównie akta stanu cywilnego, księgi sądów szlacheckich oraz akta rodowe i rodzinne. W oddziałach zamiejscowych najczęściej udostępniane są materiały administracji lokalnej funkcjonującej po II wojnie światowej i akta hipotek.

W 2004 r. przeprowadzono w APL ogółem 2 721 kwerend. Pomimo niewielkiego spadku (o ok. 200) w porównaniu do dwóch poprzednich lat ich liczba nadal jest wysoka i decyduje o charakterze bieżących prac Archiwum. Spadek kwerend dotyczy przede wszystkim spraw socjalnych (poświadczenie represji w okresie okupacji hitlerowskiej). Jednocześnie jednak utrzymuje się wzrost

liczby kwerend genealogicznych (o 20% w porównaniu z rokiem 2003), których ilość w ciągu dwóch ostatnich lat powiększyła się przeszło dwukrotnie. Wzrost zanotowano również w grupie kwerend własnościowych. Podkreślić należy, że poszukiwania w tych dwóch ostatnich grupach są często czasochłonne i wymagają dużego nakładu pracy, zwłaszcza, że często w przypadku prostszych poszukiwań klienci Archiwum wybierają ich samodzielne prowadzenie w pracowni naukowej. Potwierdza to notowaną od kilku lat tendencję przeniesienia nacisku z ilości kwerend na stopień ich złożoności. Dotyczy to również kwerend socjalnych – w tej grupie coraz liczniejsze są kwerendy prowadzone dla Komisji Weryfikacyjnej Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie, dotyczące zazwyczaj nie jednej, lecz kilku osób dotkniętych represjami. Dane o ilości i strukturze tematycznej kwerend przeprowadzonych w ciągu ostatnich trzech lat zawiera poniższa tabela:

Rodzaj kwerendy	2002	2003	2004
naukowe	44	34	59
genealogiczne	301	539	648
własnościowe	135	190	201
socjalne	1.748	1.780	1.381
dla urzędów	647	401	389
inne, m.in. zapytania ogólne	30	24	43
razem	2.905	2.968	2.721

Wzrost zainteresowania materiałami archiwalnymi bezpośrednio wpływa na ilość wykonanych kopii. W roku 2004 liczba kserokopii wykonywanych tylko na potrzeby kwerend i zamówień z pracowni naukowych wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o ponad 50% i wyniosła 16 471 stron. W następnych latach należy spodziewać się dalszego wzrostu wykonywanych kserokopii z uwagi na rozwój działalności w zakresie przechowywania dokumentacji osobowo-płacowej. W działalności reprograficznej APL należy zwrócić uwagę na coraz większy udział techniki cyfrowej. W roku sprawozdawczym na potrzeby użytkowników pracowni i kwerend wykonano ponad 2000 skanów i fotografii cyfrowych. W przyszłości w przypadku wykonywania kopii z materiałów archiwalnych dla użytkowników planuje się odchodzenie od kserografowania na rzecz reprografii cyfrowej (skanowanie i fotografia).

W roku sprawozdawczym przyjęto 45 wycieczek. Były to przede wszystkim grupy studenckie odwiedzające archiwum w ramach zajęć lub seminariów prowadzonych na lubelskich uczelniach. Wycieczki miały formę zajęć warsztatowych połączonych z prezentacją wybranych oryginałów akt i zwiedzaniem budynku, a w Centrali – również z prezentacją multimedialną dokumentów z zasobu APL. W czasie jednodniowego pobytu Archiwum gościło także kilkunastu członków Studenckiego Koła Archiwistów z Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W 2004 r. nastąpił dalszy rozwój APL infrastruktury technicznej w zakresie komputeryzacji i technologii cyfrowej. Obecnie Archiwum dysponuje 47 komputerami, z których 8 znajduje się w oddziałach zamiejscowych. Centrala Archiwum posiada dostęp do Internetu przez łącze ADSL. Z oddziałów zamiejscowych do Internetu jest przyłączony jedynie Oddział w Chełmie. W styczniu 2004 r. zostało w APL uruchomione Internetowe Forum Archiwalne (IFAR) dostępne pod adresem ifar.lublin.ap.gov.pl/, które służy do dyskusji i wymiany poglądów archiwistów z całej Polski.

5. Prace naukowe i wydawnicze

W 2004 r. pomimo licznych prac bieżących nie zaniedbano także działalności naukowej, wydawniczej oraz popularyzatorskiej. Odbyły się trzy zebrania naukowe, w tym dwa z udziałem zaproszonych referentów. Przedstawiono następujące referaty:

- 2 czerwca 2004 – *Dostęp do zasobu archiwalnego w świetle regulacji prawnych polskich i europejskich* (mgr Marek Konstankiewicz, UMCS).
- 21 października 2004 – *Problemy digitalizacji w archiwach państwowych w Polsce* (mgr Rafał Magryś).
- 26 listopada 2004 – *Stan obecny archiwów Kościoła Katolickiego w Polsce* (dr Maria Dębowska, Ośrodek Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne przy KUL). W trakcie tego zebrania dr Piotr Dymmel przekazał relację z XV Międzynarodowego Kongresu Archiwów w Wiedniu, a pracownicy Archiwum podzielili się swoimi refleksjami na temat przebiegu XVII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Krakowie

Aktywnie na polu popularyzacji historii od kilku lat działa Oddział zamiejscowy w Radzynie Podlaskim. 7 maja 2004 r. zorganizował razem z miejscową Biblioteką Pedagogiczną wystawę i sesję naukową zatytułowaną *Pierekowska duszy. Książki totalitaryzmu 1944–1989*. Drugą sesję naukową pt. *170 lat rodu Korwin Szlubowskich w Radzynie Podlaskim 1834–2004* zorganizował samodzielnie 2 października 2004 r.

Pięciu pracowników Archiwum na konferencjach naukowych organizowanych w Polsce wygłosiło 6 referatów: Anna Jadeszko (Oddział zamiejscowy w Kraśniku) na konferencji *Akta notarialne na ziemiach polskich XIX–XX w.*, Radom, 18 listopada 2004 r., Joanna Kowalik, (Oddział w Radzynie Podlaskim) na sesjach *170 lat rodu Korwin Szlubowskich w Radzynie Podlaskim 1834–2004*, Radzyń Podlaski, 2 października 2004 r. i *Muzea – rezydencje w Polsce*, Muzeum Zamojskich w Kozłowie, 14–16 października 2004 r., Józef Kus na międzynarodowej konferencji *Grody, zamki, rezydencje na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej*, Zamość–Łuck 27–29 maja 2004 r., Roman Kusyk na konferencji *Dokumentacja elektroniczna we współczesnej kancelarii*, Poznań, 22–23 października 2004 r. i Dariusz Magier (Oddział w Radzynie Podla-

skim) na sesji *Pierekowka duszy. Książki totalitaryzmu 1944–1989*, Radzyń Podlaski, 7 maja 2004 r.

Pracownicy Archiwum uczestniczyli także w konferencjach oraz w wyjazdach krajowych i zagranicznych. W XVII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Krakowie uczestniczyli: Anna Chursan, Piotr Dymmel, Renata Gąsior, Dariusz Magier, Agnieszka Myśliwiec i Elżbieta Wierzbicka. P. Dymmel wziął udział w XV Międzynarodowym Kongresie Archiwów w Wiedniu, zaś Rafał Magryś w ramach programu CALIMERA uczestniczył w warsztatach w Pradze jako ekspert z ramienia polskich archiwów państwowych. Z kolei Elżbieta Wierzbicka prowadziła kwerendę w Archiwum Państwowym Obwodu Rówieńskiego w Równem (Ukraina).

Ważne osiągnięcia w 2004 r. uzyskało APL w zakresie wydawnictw. Ukazały się 4 publikacje, w tym dwie z datą 2003. Na szczególną uwagę zwraca publikacja *Chełmski Konsystorz Greckokatolicki [1525]1596–1875[1905]. Inwentarz analityczny archiwum* oprac. Maria Trojanowska, będąca gruntowną pomocą informacyjną o bogatym i ważnym w pracach badawczych zespole. Dla poznania historii APL duże znaczenie będzie miało wydawnictwo jubileuszowe *Archiwum Państwowe w Lublinie. Dzieje i zasób*, pod red. E. Wierzbickiej i Ludwika Zabielskiego. W minionym roku w Archiwum rozpoczęto także wydawać własną serię pt. „*Studia Archiwalne*”, wydawnictwo ciągłe poświęcone problematyce archiwalno-historycznej (archiwistyka, archiwoznawstwo, nauki pomocnicze historii, źródłoznawstwo). Staraniem Oddziału w Radzynie Podlaskim został opublikowany pierwszy tom wydawnictwa „*Wschodni Rocznik Humanistyczny*”, które jest kontynuatorem wydawanego wcześniej „*Radzyńskiego Rocznika Humanistycznego*”.

Pracownicy APL mają znaczący dorobek piśmienniczy. W 2004 r. opublikowali łącznie 16 artykułów i 9 recenzji, a dwie publikacje ukazały się pod ich redakcją.

6. Kadry

W APL w dniu 31 grudnia 2004 r. na 54,5 etatach zatrudnionych było 57 osób. Poniższa tabela przedstawia dokładne stan i strukturę zatrudnienia według podziału na rodzaje działalności.

W ciągu roku w związku z przejściem na emeryturę odeszły z pracy 4 osoby, natomiast zostało zatrudnionych 6 osób.

W 2004 r. APL na mocy umów z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie oraz Powiatowymi Urzędami Pracy w Chełmie, Kraśniku, Radzynie Podlaskim, Opolu Lubelskim i Radomiu Archiwum zorganizowało staże dla bezrobotnych absolwentów, zatrudniając ich w większości na stanowisku pomocników archiwisty. W Centrali zatrudniono 10 osób, w Oddziale w Chełmie 2 osoby, w Oddziale w Kraśniku 2 osoby i w Oddziale w Radzynie Podlaskim 1 osobę.

Rodzaj działalności	Centrala zatrudnienie		Oddział w Chełmie zatrudnienie		Oddział w Kraśniku zatrudnienie		Oddział w Radzynie Podl. zatrudnienie	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
archiwalna	28 1/2	29	4	4	2	2	3	3
naukowa	1	1	-		-	-	-	-
konserwacja	2 1/2	3	-		-	-	-	-
administracja	7	7	-		-	-	-	-
obsługa	5	5	1/2	1	1/2	1	1/2	1
razem	44	45	4 1/2	5	2 1/2	3	3 1/2	4
Ogółem (Centrala i Oddziały)	54 1/2	57	x	x	x	x	x	x

7. Sytuacja lokalowa

W roku 2004 w istotny sposób zmieniła się sytuacja lokalowa Archiwum. W maju 2004 r., o miesiąc wcześniej niż planowano, zaprzestano wynajmowania od Akademii Medycznej pomieszczeń przy Alejach Racławickich w Lublinie. Pracowników i zasób Oddziału III (akta organizacji politycznych i młodzieżowych) przeniesiono do dwóch pozostałych lokali lubelskich w Centrali i na ul. Magnoliowej 2. Pomieszczenia przy ul. Magnoliowej zostały przeznaczone na pracownię konserwacji archiwalnej i magazyn materiałów archiwalnych. Są one także wykorzystywane na potrzeby związane z przechowywaniem dokumentacji o czasowym okresie przechowywania. Z kolei w Radzynie Podlaskim udało się zwiększyć wynajmowaną powierzchnię w Zespole Pałacowym przy ul. Jana Pawła II gdzie mieści się archiwum, co umożliwiło rezygnację z wynajmowania dotychczasowych pomieszczeń magazynowych poza tym budynkiem.

8. Zbiory dokumentacji o czasowym okresie przechowywania

W ramach umów przechowywania dokumentacji pracowniczej w 2004 r. przejęto do Archiwum 31,4 mb akt (334 j.a.). Pod koniec roku rozpoczęto przejmowanie dokumentacji osobowo-płacowej Fabryki Samochodów Ciężarowych, Fabryki Samochodów i Daewoo Motor Polska Sp. z o.o. w Lublinie. Prace zostaną zakończone w styczniu 2005 roku.

W 2004 r. na podstawie przechowywanej dokumentacji o czasowym okresie przechowywania przeprowadzono 220 kwerend do celów emerytalno-rentowych oraz wydano 101 kopii i 164 odpisów dokumentów.